

POSUDEK *MAGISTERSKÉ* PRÁCE

Typ posudku: *opponentský*

Autor práce: Jan Fiala

Název práce: LGBT hnutí v ČR očima aktivistů

Konzultant: Doc. PhDr. Ondřej Císař, PhD

Oponent: Doc. Milan Tuček, CSc

Navržené hodnocení: C (velmi dobře), resp. B (výborně) v závislosti na průběhu obhajoby

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíl práce je jasně zformulován v úvodu. Je nepochybné, že problematika sexuálních menšin v souvislosti s určitými posuny na politické scéně a v oblasti veřejného mínění si zasluhuje pozornost. Autor se v textu soustředí na zcela aktuální kampaň „Jsme fěr“ za stejnopohlavní manželství, čím se význam práce umocňuje. Text je vhodně strukturován. Autor v úvodních odstavcích každé kapitoly vysvětluje její cíl a smysl, což pomáhá čtenáři v porozumění logice výstavby a provázanosti textu. Závěry naplňují cíle práce.

2. Opírá se autorka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty.

Práce zahrnuje jak tuzemskou, tak zahraniční literaturu v odpovídajícím rozsahu.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

V práci jsou jednak využity výsledky z reprezentativních šetření jak národních (CVVM), tak mezinárodních (výzkum EVS, ESS), jednak z rozhovorů s aktivisty zapojenými do hnutí LGBT (a kampaně „jsme fěr“).

V prvním případě autor přejímá výsledky i jejich interpretaci (cituje jednak z výzkumných zpráv CVVM, jednak z publikace nizozemských autorů) s cílem zachytit vývoj postavení sexuálních menšin v Česku (případně ve srovnání s řadou evropských zemí). I když chápu, že autor si nekladl za cíl data z uvedených šetření analyzovat, chtěl bych upozornit, že uvedená data jsou dostupná v podobě datových souborů a že bylo možné s nimi pracovat. Vlastní analýza by umožnila ověřit některá mírně problematická tvrzení. Opravdu by mne zajímalo, jak na základě dat o vzdělanostní struktuře či příjmových nerovnostech či míry urbanizace (napovídám, že nic z toho se výrazně neměnilo) lze vysvětlit skok ve vztahu k (sexuálním) menšinám v devadesátých letech v Česku (hypotéza modernizace). A jak je to vůbec s příjmy a modernizací, když v Česku narůstá decilový podíl (desátý decil se výrazně vzdaluje).

V druhém případě oslovil autor 8 aktivistů. Vzhledem k poměrně úzké reprezentaci organizací, které se sdružily v kampani „jsme fěr“, rozumím tomu, že nebylo možné komunikační partnery více identifikovat. V souvislosti s výběrem nerozumím několikrát opakovanému tvrzení, že nejde o reprezentativní vzorek. Autor by měl více rozvést koncept „reprezentativity“ v kvalitativním šetření např. teoretické nasycení vzorku. Myslím, že by došel k závěru, že jeho vzorek je natolik názorově homogenní, že by mu stačil nižší počet oslovených. Autor je si vědom, že neoslovil členy komunity

s jinými názory a postoji (viz diskuse), stejně jako neoslovil aktivisty z let minulých. Myslím, že obojí by přineslo více „vzruchu“ do jinak vcelku sehraného orchestru názorů. K vlastnímu zpracování rozhovorů a jejich prezentaci mám určité výhrady: Je problematické aplikovat otevřené kódování na polostrukturovaný rozhovor (vyjdou jednotlivá témata odpovídající scénáři). Je trochu diskuzní, zda uvádět z rozhovorů tak obsáhlé citace (vždy jedna k dílčímu tématu). Nebylo by vhodnější pokusit přece jen najít názorové diference, případně zabývat se určitými klišé, které se v rozhovorech (uvedených citacích) často vyskytují.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autorka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autor vstupuje do výzkumu s vlastním jednoznačným přesvědčením (což v textu přiznává). Argumenty, které nachází v datech z výzkumů veřejnosti, tak aktivistů, jeho názor potvrzují. Jak už jsem uvedl výše, podle mne jak ve vlastním šetření v komunitě LGBT, tak v datech z výzkumů populace, si autor nevytvořil prostor pro odlišné vnímání situace.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Práce je napsaná velice čtivě a dobrým (odborným) jazykem. Všechny formální náležitosti jsou v pořádku.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Existují nějaká data o počtech registrovaných partnerství (vývoj v čase), o zájmu o adopci dětí, o případném zájmu o stejnopohlavní manželství. Kolik těchto manželství se uzavírá v zemích, kde tato forma existuje?

Ve výzkumu jste se vyhnul? informacím, zda a jak jsou aktivisté placeni, jaký mají status ve svých organizacích...

9. Celkové hodnocení práce:

Práci doporučuji k obhajobě. Jde o konzistentní vysoce odborný text napsaný z určitých (v textu přiznaných) ideových pozic. Z důvodů uvedených v bodě 3 navrhuji hodnocen C (B).

Datum: 8.8. 2018

Podpis: Milan Tuček